

IL-MADONNA TAZ-ZUNTIER JEW IL-KAPPELLA TAL-GHADAM

Waħda mill-għegubijiet fuq din il-għira li t-turisti jiehdu gost jaraw (meta juruhelhom) hija "Il-kappella tal-ghadam". Din il-kappella tinsab in-naħa tal-punent tal-Port taħna, ma' ġenb il-fortezza ta' Sant'Jermu.

Fil-qedem din kienet zuntier fejn kienu jindifnu s-suldati Maltin u l-Kavaleri waqt it-taqtigha mat-Torok fl-Assedju il-Kbir.

Fl-1619, il-Kmandant G. Nibbia bena fuq iż-zuntier kappella żgħira, li huwa ddedika lil l-"ISEM IMQADDES TA' MARIJA", imma li ahna l-koll nafu taħt l-isem tal-MADONNA TAZ-ZUNTIER. Iż-zuntier jinsab fil-biċċa warranija tal-kappella.

Għall-ħabta ta' l-1850 qalghu l-ghadam kollu, biex jidfnuh band'ohra; imma nqala' qassis, li talab biex bil-ghadam hu kien fi hsiebu jirranġa l-kappella; ma qalulux "le" u l-qassis bil-gherf, bis-sabar, biddel dik il-kappella f'xi haġa tal-waħx, ta' skiet donnha tas-saltna tal-mewt!!

Meta dhalt l-ewwel darba ġewwa l-kappella ma nistâx ingħid x'laqatni l-aktar, jew is-skiet u l-misteru tal-lok, jew ix-xogħol ta' mużajk b'dawk ir-rjus ta' mewt iharsu kollha lejki; ma nistâx ingħid kienx biża' jew għaġeb: biża' għall-mewt li narawha u ma narawhiex, avvolja qegħdin quddiemha, jew għaġeb għal kif kien irranġat il-ghadam.

Fin-nofs tal-kappella hemm artal li kellu kitba bil-latin, li tgħid:—

Id-dinja kollha ma hix hliet teatru
u l-hajja tal-bniedem traġedja wehedha

Kollox ċajta, kollox hrafa:

Il-mewt biss hija vera

Hija tikxef kollox.

Inti li għadek fuq wiċċ l-art aħsibha tajjeb;

Itlob għal dawna li għadamhom jinsab hawn.

Itlaq bil-paċi u itakar dejjem li għandek tmot.

Fuq fond miżbugħ iswed, tirkaċċa Madonna bajda, li qegħda żżomm il-bambin, ġewwa nkwatru li huwa rranġat bir-rjus ta' mejtin u b'ghadam iehor twil.

Ma' ġenb l-artal hemm żewġ niċċe: f'waħda minnhom xih b'mingel f'idu (iż-żmien li spiċċa!).

Jista' wieħed johroġ bil-paċi minn dak il-lok? Għal l-ewwel darba lili għamilli bħal diqa ta' qalb, u dak il-ghadam ma nafx kemm dam quddiem!

B.

TQASSIR GħALL-KITBA MALTJA

IT-TIENI TAQSIMA

1) — L-ittri ta' l-Alfabet li ġejjin jistghu joqogħdu flok kliem shih.

a—ahna	l—il, li, illi,	pr—propaganda
Al—Assemblea Legislativa	Lo. Leader ta' l-Oppozizzjoni	Pt—Parlament
c—ċirkustanzi		R—Raħal-rħula
D—Dipartiment	M—Ministru, Ministri, Ministeru	S—Speaker
E—Elezzjoni	m—mieghi	t—tieghi
g—ġurnali, ġurnalisti- i-żmu		ta—tagħha
h—ħafna	ma, magħha, magħhom	ti—tieghek
G—Gvern	mm. Membru-i	tk—tagħkom
Gt—Gvernatur	mn—magħna	tm—tagħhom
i—hi, int, intom	mk—mieghek, magħkom	tn—tagħna
j—jien	mu—mieghu	tu—tieghu
k—kollha, kollu, kollox	n—nista', nistghu	u—u, hu, huma
K—Konferenza-i	O—Oppozizzjoni	v—vera, veru, verità
kb—kbir, kbira, kbar	P—Partit	w—waħda, wieħed
	p—poplu	x—xogħol
		z—iżda

Meta aktar minn ittra waħda ta' l-Alfabet għandha toqgħod għal kelma shiha, bħal: **ma**, (magħha) **ta** (tagħha) **tn** (tagħna) eċċ., taħt dawn għandu jingħibed sinjal, hekk: **ma ta tn**; iżda dan is-sinjal ma jinhtiegħx għal l-ittri uħudhom. Ittri ta' l-Alfabet jistghu jingħaqdu wkoll ma' kliem iehor kif se'r nuru taħt:

SENTENZI

Aħna u intom nistghu nagħmlu ħafna ġid. Il-ġurnali **au** **n** **namlu** **h** **gid.** **lgku** kollha huma favur tagħna. L-Elezzjoni waslet u ħafna huma **fvur tn** **IE** **wsit** **uhu** dawk li se'r johorġu mal-Partit tal-Gvern. Fi rħula kollha **dwk** **l sr** **jhrġu** **ml** **P** **tl** **G** **fRk**